Гиріна Тетяна Сергіївна
доктор наук із соціальних комунікацій, професор,
завідувач кафедри соціальних комунікацій, словесності та культури
Державного податкового університету

Кредит довіри, або чому я заохочую студентів до використання ШІ

Чи є серед нас святі? Мабуть, що так, але я до них не належу.

Коли звичне коло твого спілкування складає допитлива, технологічно сприйнятлива молодь, а ти намагаєшся говорити з ними "однією" мовою, серед твоїх слів з'являються "вайб", "тригерити", "флудити" та ін. А разом з тим трансформується плейлист, перелік фільмів до п'ятничного кіносеансу та інформаційні звички. Органічно після презентації штучного інтелекту без уставленого судження, але з великою цікавістю ми зі студентами пішли освоювати нові, віртуальні простори безкінечної великої мовної моделі (LLM – Large Language Model).

Існування у новій, за прикладом епохи Гутенберга, епосі штучного інтелекту, супроводжувалося діаметральними психологічними станами від відчуття захоплення, через розчарування та усвідомлення загроз, які докорінно трансформують освітній процес до світоглядного прийняття нової реальності та правил гри. Гри, у якій мої педагогічні методи трансформуються на вимогу часу.

Так, я використовую алгоритми штучного інтелекту в повсякденному житті, у роботі, в освітньому процесі, але роблю це відверто. Не лукавлю у спілкуванні зі студентами зазначаючи, які презентації, тестові питання до укладених мною лекцій допоміг підготувати алгоритм. Не забуваю вказати метод машинного аналізу змісту архівних газет проаналізованих з використанням "NotebookLM" у своїх публікаціях. Текст-майнінг дозволяє заощадити найцінніше у роботі дослідника – час, та залишає більше можливостей для узагальнення та аналітичної роботи, замість елементарної технічної рутини, яку тепер виконує алгоритм. А на кухні я не шукаю вишуканих рецептів, а прошу

поради у електронного помічника як приготувати смачну вечерю із корисних продуктів.

Мультиваріативні можливості штучного інтелекту наразі стали потужним інструментом, який не заміщує нас, а натомість презентує нові, безкінечні у своїх поєднаннях коктейлі перспектив та інструментів. І що найцікавіше, готуємо ми їх власноруч, використовуючи на свій розсуд та смак. Подібно інтернету, який став для людства майданчиком до винаходів, створення бізнесів та інновацій, штучний інтелект має всі можливості акумулювати у собі квантовий стрибок для людства на наступні покоління…або залишитися лише мовною моделлю і обслуговувати наші мовленнєво-вербальні потреби. Все залежить нас, покоління нових мрійників, які створять нові сервіси, напишуть промти, що вони, можливо, допоможуть розгадати найпотаємніші загадки всесвіту або складних хвороб, чи, принаймні, наблизити нас до відкриттів. А для цього ми, академічна спільнота, на моє переконання, маємо не вкладати студентський допитливий розум у "прокрустове ложе" написаних кілька років тому навчальних програм, а дати свободу та спрямувати цей пошук у засвіти, супроводити молодь у їхньому пізнанні туди, де приховані таємниці науки, техніки, медицини, соціальних комунікацій тощо. При цьому наша академічна відповідальність полягає ще й у тому, щоб навчити перевіряти інформацію, бути медіаграмотними та усвідомлювати силу слова та наслідки, яке воно обов'язково матиме поза межами цифрових сторінок комп'ютерних алгоритмів.

Моя академічна доброчесність полягає у щирості і відвертості на сам перед із собою, а за тим і з колегами та студентами. І усвідомлюючи всі загрози та виклики я, все ж таки, даю шанс новій епосі, новим інструментам, прийдешнім поколінням, адже дуже хочу побачити за власне життя дива, які завтра можуть стати обґрунтованими науковими гіпотезами. Подібно до того, як вогонь може дарувати тепло чи спалювати залежно від контексту використання, штучний

інтелект в руках одних є швидкою їжею, а для інших безкінечним тригером для поступу та наукового пошуку.

Дідур Людмила Сергіївна
заступник начальника навчально-методичного відділу,
старший викладач кафедри журналістики та мовної комунікації
Одеського національного морського університету

Викладач як гарант академічної доброчесності у формуванні професійної мовної культури майбутніх фахівців морської галузі: від принципу до практики

У сучасному освітньому просторі академічна доброчесність дедалі частіше постає не лише як сукупність нормативних вимог, а як фундаментальна цінність, що визначає якість професійної підготовки фахівця. Особливої ваги вона набуває у тих галузях, де слово має комунікативну та практичну силу, зокрема, в морській сфері. Освіта спеціалістів має відповідати стандартам щодо здобуття професійних компетентностей та вимогам довіри, прозорості й відповідальності. Тут точність формулювань, коректність термінів і відповідальність за висловлене можуть впливати на ефективність професійної взаємодії та на безпеку людей. Саме тому викладач постає ключовим гарантом академічної доброчесності у формуванні професійної мовної культури майбутніх фахівців, як носія і транслятора академічної доброчесності, здатного перетворити абстрактний принцип на щоденну освітню практику.

Бути гарантом академічної доброчесності у формуванні професійної мовної культури майбутніх фахівців морської галузі передбачає щоб принципи доброчесності стали нормою, а не винятком. Це передусім про особистий приклад, про чесність у доборі навчальних матеріалів, у коректному цитуванні, у вимогливості до власного й студентського слова. У процесі викладання викладач

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ ХНПУ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

“МОЯ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ”

ЗБІРКА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ ЕСЕ

2026

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Рада молодих учених
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди

«Моя академічна доброчесність»

Збірка конкурсних есе здобувачів освіти

(електронне видання)

Харків – 2026

УДК 001:343.533

Головний редактор:
Бойчук Ю. Д. – д-р пед. наук, професор, академік НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.
Редакційна колегія:
Бережна С. В. – д-р філос. наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди;
Коптєва Т.С. – доктор філософії (PhD) з галузі знань 10 Природничі науки спеціальності 103 Науки про Землю, доцент, доцент кафедри суспільноекономічних дисциплін і географії, голова Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С. Сковороди;
Осинський М.О. – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 091 Біологія, заступник голови Ради молодих учених ХНПУ імені Г.С. Сковороди;
Коновальчик Є.О. – здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 081 Право, заступник голови Групи сприяння академічній доброчесності ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Протокол №5 від 20 травня 2026 року

Моя академічна доброчесність [Електронне видання]: зб. конкурсних есе здобувачів освіти / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2026. – 512 с.

У збірці відображені конкурсні есе учасників освітнього процесу. Конкурс есе «Моя академічна доброчесність» з нагоди Дня науки проходив з метою популяризації академічної доброчесності та окреслення перспектив розвитку корпоративної культури учасників освітнього процесу закладів середньої, фахової передвищої та вищої освіти.

Матеріали стануть у нагоді науковцям, практикуючим освітянам, здобувачам усіх рівнів освіти.

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

ЗДОБУВАЧІ ТРЕТЬОГО ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Багмут Микита Олександрович 414
Барков Борис Вікторович 415
Васильченко Михайло Сергійович 417
Верман Максим Олександрович 420
Гіріна Елеонора Володимирівна 422
Даас Бассам Імад Ахмад 423
Лелека Ольга Олександрівна 425
Московченко Тетяна Сергіївна 427
Пенцова Ірина Валеріївна 429
Сало Сергій Володимирович 430
Середа Іван Іванович 432
Тарсуков Олександр Олександрович 434
Шевченко Дмитро Михайлович 436
Яровий Ігор Олексійович 438

ПЕДАГОГІЧНІ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРАЦІВНИКИ

Абазіна Людмила Володимирівна 440
Андрієвська Віра Михайлівна 443
Бикова Тетяна Борисівна 445
Болдарь Галина Євгенівна 446
Бочарова Надія Аваківна 449
Галкін Андрій Володимирович 451
Гиріна Тетяна Сергіївна 454
Дідур Людмила Сергіївна 456
Єфременко Андрій Миколайович 459
Казанцева Валентина Вікторівна 461
Кирчата Ірина Миколаївна 463
Кривоніс Максим Іванович 465